

Od Redakcji

Szanowni Państwo,

z nadzieją na życzliwe przyjęcie i zainteresowanie oddajemy w ręce Czytelników kolejny numer czasopisma naukowego „Finanse i Prawo Finansowe” („Journal of Finance and Financial Law”). Jest to dwudziesty szósty numer, licząc od początku edycji na rynku czasopism naukowych, a także drugi numer w roku 2020. Nadal cieszymy się z powodu umieszczenia naszego czasopisma na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i uzyskania 20 pkt. To dobry powód do radości. Tymczasem na całym świecie zaczynają występować zaburzenia wywołane epidemią koronawirusa, w różnych obszarach. Konsekwencje pandemii są także widoczne w systemie finansowym w Polsce. W najbliższej przyszłości będą stanowić szczególne wyzwanie z powodu generowania kosztów ponoszonych przez społeczeństwo. Jak wskazują informacje University of Medicine John Hopkinsa, obecnie – czerwiec 2020 – najwięcej przypadków zarażeń odnotowano w USA, łącznie przeszło 2,5 mln, a w Polsce około 44 tys. Istnieją takie momenty w historii, kiedy z powodu kryzysów zmieniających dotychczasowy porządek świata, istotne staje się przypomnienie o wartościach, stanowiących antidotum na problemy. Niepokój skłania do refleksji nad przyszłością. Ale ważne jest także podjęcie próby poznania i zrozumienia prawidłowości oraz mechanizmów funkcjonowania aktualnych procesów zachodzących na rynkach finansowych. Uporządkowanie postrzegania rzeczywistości dzięki badaniom teoretycznym i praktycznym pozwala lepiej zrozumieć ludzkie zachowania. W niniejszym numerze podjęto właśnie taką próbę. Temu celowi służą rozważania i refleksje skoncentrowane wokół finansów, instrumentów, instytucji oraz przede wszystkim wobec klientów czy konsumentów tego rynku.

W bardzo ciekawym artykule Krzysztofa Borowskiego, inicjującym obecny numer czasopisma, Autor przygląda się rynkowi sztuki w perspektywie budowy potencjalnego portfela inwestycji zgodnie z teorią Markovitza. Przedstawia specyfikę tego typu inwestycji, zwracając uwagę na indeksy rynku sztuki w porównaniu z tradycyjnymi inwestycjami na rynkach finansowych. Stara się m.in. weryfikować hipotezę o normalności rozkładu stóp zwrotu analizowanych indeksów, wykorzystując w tym celu test Jarque-Bera.

Przystępując do analiz sektora finansowego, ważne jest ustalenie poziomu jego rozwoju. Takiego zadania podjął się w atrakcyjnym opracowaniu Tomasz Florczak. Jako cel opracowania ustanowił określenie poziomu rozwoju sektora finansowego w krajach założycielskich Unii Europejskiej, wykorzystując wskaźniki związane z funkcjonowaniem gospodarki i sektora bankowego, a także metodę unitaryzacji zerowanej.

Kolejny tekst zawiera bardzo aktualne i interesujące informacje potrzebne do całościowego spojrzenia na strategiczne kierunki polityki państwa dotyczące ochrony konsumentów na rynku cyfrowych usług finansowych na Ukrainie. Autorki: Sophia Lobozyńska, Iryna Skomorowych, Ulyana Vladychyn, na podstawie analizy rozwiązań krajowych oraz globalnych doświadczeń opisują rekomendacje służące budowie niezawodnego systemu takiej ochrony. Wartościowe jest przedstawienie specyfiki rozwiązań regulacyjnych służących ochronie praw konsumentów na rynku cyfrowych usług finansowych na Ukrainie.

Natomiast Aleksandra Nadolska w swoim artykule stara się w sposób wnikliwy uporządkować ustalenia teoretyczne odnoszące się do przesłanek i podstaw unieważnienia umowy kredytu, w perspektywie uznania niektórych warunków umowy za nieuczciwe, oraz spełnienia warunków przedawnienia. Powyższe zagadnienia łączą się z wyrokiem TSUE z 3.10.2019 r. (C-260/18 Dziubak vs. Raiffeisen). Autorka podejmuje udaną próbę poznania i zrozumienia prawidłowości rozstrzygnięcia przez krajowe sądy spraw tzw. „frankowych” w korespondencji do regulacji unijnych.

Tymczasem Małgorzata Politowska-Iwaszko przygląda się jednemu ze źródeł finansowania, którym jest leasing. Przekonuje, na podstawie rezultatów własnych badań empirycznych, że pomimo stosunkowo rzadkiego wykorzystania, jest to elastyczne źródło, sprawdzające się w pozyskiwaniu aktywów rzeczowych (sprzęt medyczny, samochody) przez jednostki publicznej służby zdrowia.

Wieloaspektowy i wielopoziomowy aspekt pandemii jest przedmiotem przykuwającego uwagę opracowania Jana Krzysztofa Solarza oraz Krzysztofa Waliszewskiego. Tym sposobem Autorzy dostosowują się do bieżącej sytuacji i wpisują, jako pierwsi na łamy czasopisma, poruszając ten jakże aktualny oraz budzący wiele wątpliwości i rozterek temat.

U podstaw funkcjonowania firm ubezpieczeniowych znajdują się koszty działalności. Tej problematyce został poświęcony następny, atrakcyjny i klarowny artykuł, autorstwa Anny Szymańskiej. Dokonano w nim oceny kosztów działalności ubezpieczeniowej poprzez analizę struktury oraz dynamiki wybranych wskaźników kosztów, wyznaczono i porównano statystyczne normy rynkowe wymienionych wskaźników w badanym okresie, weryfikowano hipotezę o dużym zróżnicowaniu kosztów w Dziale II.

Z kolei Jarosław Szymański włącza się swoim wartościowym artykułem do dyskusji dotyczącej procedur przetargowych w krajowym systemie zamówień publicznych. Autor bada nową (od 2017 r.) formułę włączeń ustawowych, występującą pod nazwą in-house. W rozważaniach koncentruje się na usługach odbioru i zagospodarowania odpadów, wykorzystując dane ilościowe publikowane w systemie zamówień publicznych. Celem tego opracowania jest ocena zmian efektywności i konkurencyjności na badanym rynku po wprowadzeniu formuły in-house.

Kwestie klastrów finansowych i aglomeracji fin-tech w perspektywie czynników lokalizacyjnych stanowią główny temat rozważań Michała Włodarczyka. Autor stawia sobie za cel, badając tę zajmującą problematykę, ustalenie typologii czynników mających wpływ na lokalizację i rozwój klastrów finansowych, kładąc szczególny nacisk na aglomerację fin-tech. Wykazuje silne powiązania między wysokim poziomem innowacyjności w skali regionalnej a powstawaniem ośrodków branży fin-tech.

W ostatnim z przedstawionych artykułów Autorzy: Daniel Zarzycki i Maciej Malaczewski podejmują udaną próbę wykazania, że potencjał zdrowotny człowieka i społeczeństwa ma wpływ na dobrobyt gospodarczy. Jako narzędzie wykorzystują ekonometryczny model wzrostu gospodarczego. Wyniki uzyskane przez Autorów mogą stanowić asumpt do dalszych, pogłębionych badań.

W niniejszym numerze czasopisma, jak zwykle, umieszczamy naszą stałą rubrykę: dodatek kwartalny, w którym prezentujemy sylwetki noblistów w dziedzinie ekonomii (Amartya Kumar Sen) oraz krótkie informacje dotyczące najważniejszych zjawisk finansowych w kraju i zagranicą. Ponadto, w dodatku znajdziemy informacje dotyczące bieżącej sytuacji gospodarczej Polski (Sytuacja gospodarcza w Polsce po I kwartale 2020; Koniunktura w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych), a także przegląd najnowszych zmian w zakresie prawa podatkowego (Zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych a Covid).

Zespół Redakcji „Finansów i Prawa Finansowego” zwraca uwagę na istotne zmiany w sposobie komunikowania się ze studentami, współpracownikami, partnerami. W codziennej pracy, w której nie ma bezpośredniego kontaktu, wykorzystujemy inne niż do tej pory umiejętności. Dostosowujemy się. W tych trudnych warunkach życzymy Państwu oraz sobie, aby prowadzony dialog nie był uboższy pod względem emocjonalnym, życzymy takich spotkań i rozmów, które znów pozwolą nam poczuć się wspólnotą.

W imieniu Redakcji

Iwona Dorota Czechowska